

דוד הכהן קאהן

בהרה"ק מהרא"י זצוק"ל מתו"א זי"ע

בעיה"ק ירושלים תובב"א

ב"ה יום ב' לסדר ונתתי שלום בארץ [תשפ"א]

החזה"ש וישע רב למע"כ כללות אנ"ש שיחיו בתוך אחינו בני ישראל בכל אתר ובכל מקומות מושבותיהם הע"י.

זלעפה אחזתני ותשוח עלי נפשי על הפרץ על התרועה ושברים, ולבי עלי דוי בבכי תמרורים, עם עני ואביון סחופים ודחופים וכל העם בוכה למשפחותיו על השריפה הגדולה אשר שרף ה', ולב מי לא ימס וימוג כהמס דונג, מ"ה נאמר ומ"ה נצטדק ונלאיתי לדבר מילין, מה אשוח לך ואנחמך בתולת בת ציון, כי גדול כים שברך, כי נמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל ברכיים תלכנה מים, כל פנים קבצו פארוור, בתמרור נאקת חלל נואקים, פור התפוררה ארץ, ועל זה נמוגו כל יושבי ארץ, ואיככה אפצה פה על גודל שבר בת עמי עד דכדוכה של נפש, נלאיתי נשוא עול מדהבה, אשר אירע בליל ל"ג בעומר המקודש בקידושא רבא, בשמחת הרשב"י הנשגבה, בעת שנתאספו שם קוב"ה וכל פמליא של מעלה, וכל נשמות הצדיקים שמה (כדברי האוה"ח הק' בעלותו למירון ביום ההילולא וכעדוותו של זקה"ק רבי שמואל העליר זי"ע בס' כבוד מלכים) כאשר בחד קטירא אתקטירו מ"ה נפשות יקרות מישראל ביומא דהילולא רבא של האי עיר וקדיש דנחית מן שמיא ליד ציון המצויינת והיכל התנא האלקי בוצינא קדישא איתן אדונינו הרשב"י זי"ע, ועיני הוכהתה צופה לדודי צח, בעוד לבי נאנח, ירחם א-ל ישועתינו ולעד אל יזנח, ומי יודע לשער חשבונות של מעלה, קצרה ידינו והשגתינו מלהשיג אפס כלשהו מדרכי עליון ית"ש, והוא שפט בצדק עליון, כי כל דרכיו משפט, א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא.

*

וכל זה אירע לדאבוננו בעת חצות הלילה, בעידן התעוררות הרחמים והחסדים, בלילה הגדול והנשגב בעת שמתעורר אז עת רצון גדול ונפלא, בהתעוררות והתגלות האו"ר כי טו"ב, לאחר שאלפי רבבות ישראל עלו ואתכנשו להילולא דרבי שמעון ובאו להסתופף בצילא דמהימנותא במקום הקודש בו חלקת מחוקק ספון, מתוך כיסופין קדישין בהתעוררות עצומה בעוז ותעצומות, ומתוך שירות ותשבחות בשמחת גילת ורנן בחדוותא דעילא ותתא בשמחת פני האדון ה' ביום שמחתו, ושוררו כאיש אחד בלב אחד "אני מאמין" ו"מדת הרחמים עלינו התגלגלי", ונתקדשו בסילודין ביחוד השם הגדול והנורא, בקבלת עומ"ש במורא, בזעקת "שמע ישראל" ו"ה' הוא האלקים" מתוך התעוררות הרהורי תשובה.

ופתאום בא השוד והשבר במורד ההר, ונשדדו מחמדי עין, דודי ירד לגנו ללקוט שושנים, בבחי' אד"ם כי יקריב מכם קרבן לה', מ"ה נפשות ת"ח מסולאים מפז וחסידים ואנשי מעשה יראים ושלמים, הוגי תורת ה' לילות וימים, ובחורי וילדי ישראל שלא טעמו טעם חטא, נפשות נקיים וצדיקים כזוהר הרקיע מזהירים, עלו בסערה השמימה ונתעלו במעלות קדושים וטהורים, ויחדד כל ההר מא"ד, אוי מ"ה היה לנו, ואנחנו לא נדע מ"ה זאת עשה אלקים לנו, ומא"ד עמקו מחשבותיך.

*

ואין לנו שום מבוא בעוה"ז זולת האמונה הצרופה והחזקה, כי עבדים הננו לאדוננו ברוך הוא, שהוא מקור הרחמים והחסדים, ומי לנו יותר רחמן מאבינו אב הרחמן, ומי יחזה לו דעה, ומי בכל מעשה עליונים ותחתונים שיאמר לו מה תעשה ומה תפעל, וזה כחו של בר ישראל להתעלות ולהתחזק באמונה ברה ושלמה ובטחון עצומה, כי יש מנהיג לבירה, וגבוה מעל גבוה שומר, כי הוא א-לי וחי גואלי וצור חבלי בעת צרה, ולך דומיה תהלה.

ובהדי כבשי דרחמנא למה לך, ובמופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור, ובת קול עונה מן השמים "גזירה היא מלפני, קבלוה משעשעי דת יומיים", אולם מצינו בזה"ק (נשא קמדי). כאשר סיים רבי שמעון בר יוחאי לגלות את סודות התורה באדרא, מתו שם שלשה מן התלמידים, צווח רבי שמעון ואמר, שמא חס ושלום נגזרה עלינו גזירה להענש ביום הגדול והנורא הזה של

גילוי סודות התורה, שמע רבי שמעון בת קול מן השמים כי אין זה מחמת עונש, אלא שבאותה שעה של גילוי הסודות באדרא נעשה יחוד גדול למעלה ותיקון השלם, ואותם הצדיקים נסתלקו מן העולם בשלימות במיתת נשיקה ונתדבקו בשכינה הק', ונשאו אותם המלאכים העליונים, והעלו אותם למעלה למעלה.

ועו"ש, עשרה חברים נכנסו לאדרא, ושבעה יצאו, והיה רבי שמעון שמח ורבי אבא היה מתעצב על הסתלקות ג' החברים, הזכיר רבי שמעון איזה שם קדוש, והראה לרבי אבא את מעלת החברים הללו בעולם העליון, שהמלאכים היו נושאים אותם ומראים להם אוצרות מלאים ברכת ה' ותענוגי עוה"ב וכו', ואלהיו הנביא אמר לרבי שמעון בר יוחאי ששאל את המלאכים למה נסתלקו אלו השלשה, ואמרו לו, כי אלו הם חלקו של הקב"ה מהילולת רבי שמעון וחביריו, ואמר לו אשריך רבי שמעון ומה טוב חלקך, ואשרי חלקם של החברים היושבים לפניך, כי כמה מדרגות מתקנים לכם לעוה"ב, וכמה מאורות המאירים עתידים להאיר לכם, ע"כ.

ובכן אין אתנו יודע עד מ"ה, אולם השי"ת יודע ועד איזה תיקונים וצירופים עליונים ותחתונים נעשו באותה רגע בעלות הלהב במקום אש להבת שלהבת באתרא קדישא מירון, ודייקא הנפשות הטהורות והיקרות הללו נבחרו להשלים חיותם בצורה כזו, ונתעלו לרצון על המזבח כסדר מערכה גדולה כקרבן וכעולה תמימה, וכאחד נתרצו להיות נפשם צורה בעילוי העילות, הדודאים נתנו ריח לריח ניחוח זבחים ועולות, בעד כפרתם של כנס"י, דיקא באותה שעה ובאותו זמן ובאותו מקום.

[וה"ו לתלות בכל מיני סיבות ומקרים, וכבר הזהיר הרמב"ם (ריש ה' תעניות) שלא לתלות בוקי סריקי במקרי העולם, כי עי"ז יוסיפו חטא על פשע ויוסיפו סרה ומרי ח"ו, וכל המאורעות אין זה מקרה כלל וכלל, רק כך נגזר מראשית הבריאה, באיזה אופן ובאיזה מקום יגיע, והכל בהשגחה עליונה פרטית ומדוקדקת].

*

וזהו חובת השעה בזמן צער ומשבר, להתעודד ולהתחזק בצדקתו, ובלתי האמונה הברורה והתמימה, אי אפשר להבליג על צער ויגון גדול ונורא כזה, ובכל יום אנו אומרים י"ג פעמים "אני מאמין", אולם אין אנו אומרים אפילו פעם אחת "אני מבין", כי באמת קצרה הבנתנו, אך האמונה היא המיישר והמיישב את הדעת להשיג כי השי"ת לבד עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, ובתוך כל הצער והכאב, בני ישראל יודעים ומשיגים שהכל בחשבון מדוד נתרש, ובודאי הכל נמדד ונשקל במדה ובמשקל, וגם בתוך כל הדינים וההסתרה יודעים שהוא יתברך המהווה הכל בלא שום מקרה כלל, וזהו החובה בזמן צער ומשבר, להתעודד ולהתחזק בצדקתו ית', ולזכור שהשי"ת הוא מקור הרחמים מלא רחמים בלי שיעור וסוף, ואין בדרכיו שום נפתל, וזהו עיקר האמונה שגם בעת צרה יתחזק ויחזיק במעוזו, וישראל מאמינים בני מאמינים חלילה לנו להרהר אחר דרכי אלוקינו, ועל אמונה זו מסרו נפשם בני ישראל בכל הדורות, ותמיד נזכור שמבלעדיך אין לנו מלך עוזר וסומך אלא אתה, כי כח אמונתנו החזקה עוברת על גבולות הטבעיים, והיא תאמץ נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו, ובזכות ההתחזקות באמונה הברורה, שהשי"ת הוא היטיב ומטיב ויטיב לנו, הוא גמלנו הוא גומלנו והוא יגמלנו לעד לחן ולחסד ולרחמים לחיים טובים ולשלום, ובגודל האמונה הבהירה, ימשך לנו עוז ואורה.

ואמנם רק כח אמונתנו הפשוטה והצרופה היא העומדת לנו לעזר וסעד כל הימים, והיא שנותנת לנו כח ועוז להתקיים בתוקף הגלות החל הזה. ועי' בסה"ק בת עין (פ' ויחי) שצריך האדם להאמין באמונה שלימה דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ויהי אשוריו ותהלותיו לבורא עולם ב"ה, על חיינו המסורים בידך, על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה, ויאמין באמונה שלימה שכלול בה חסד ה' באתכסיא, ובזה האמונה והתפלה גורם שנמתקו הדינים בשרשם ויהיו כל ההשפעות טובות ומעדני מלך באתגליא על כל העולם עכ"ל.

ואיתא בסה"ק פרי הארץ (פ' מקץ) וז"ל, כי זה כל האדם שהוא במדרגה היותר שפלה ותחתונה, יבטח בשם ה', הצור תמים פעלו, כי הוא הפועל הכל צופה ומביט עד סוף תכלית הכל וכו', כי הוא הטוב הגנוז, כי מאתו לא תצא הרעות, ואף כי אין שום שכל מחייב ומשיג שום טובה מסיבה זו, הוא מחמת העדר השגת חכמתו ית', כי החכמה מאי"ן תמצא, שאינו מושג לשום גוף ונעלמה מעין כל חי, גם צריך להאמין בהשגחה פרטית מאתו ית' כי כל מה שבעולם קטן וגדול, אין שום דבר בלתו וכו' עי"ש.

ורבי שמעון שאמר "יכול אני לפטור את כל העולם מן הדין", והגין על כל העולם, לכל ישראל האיר וביטל כל הגזירות, ודבריו עושים פירות, להציל הלחוצים, בלי ספק הוא עמד ביום הקדוש הזה לעורר רחמים וחסדים עבור בני ישראל ולהעלות כל תפילות

ישראל לאבינו שבשמים וממשיך ישועות, ולהמליך טוב בעדינו להמתיק מעלינו כל הדינים והמעיקים, להחיותנו בריוח והצלחה, ולהמציאנו פדות וישע לישועה ולרוחה, וכל התפלות והדמעות שנשפכו ביום אורה וישועה ביום הבהיר והנשגב נתקבלו לרחמים ולרצון בזכותיה דבר יוחאי.

*

וכתב הרמב"ם (ריש ה' תעניות) מ"ע מה"ת לזעוק וכו' על כל צרה שתבוא על הצבור וכו' ודבר זה מדרכי התשובה הוא, שבזמן שתבא צרה ויזעקו עליה ידעו הכל שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן וכו', וזה הוא שיגרום להסיר הצרה מעליהם, אבל אם לא יזעקו וכו' אלא יאמרו דבר זה ממנהג העולם אירע לנו, וצרה זו נקרה נקריה, הרי זה דרך אכזריות וגורמת להם להדבק במעשיהם הרעים, ותוסיף הצרה צרות אחרות וכו' עכ"ל. נתבאר מדבריו שהזעקה היא לצורך התשובה, ועיקר ביטול הגזירה תליא באמונה, לתלות בהשגחה העליונה ובתשובה.

ובכן נחפשה דרכינו ונחקורה לכו ונשובה אל ה' כי הוא טרף וירפאנו יך ויחבשנו (הושע ו, א), וההכרח לשים לב ולהתבונן בחשבון הנפש, ולקיים הכתוב (הושע ב, ט) אלכה ואשובה אל אישי הראשון כי טוב לי אז מעתה, בעומק החרטה והתשובה מעומק הלב על כל המכשולות והפשעים, לשפר דרכים ולהיטיב מעשים, ולהתחזק בכל הדברים הצריכים חיזוק, לסלק אבני הנגף מארחות יושר וליישר המסילה, בנתיבות אפילה, ולהסיר המכשלה מתוך עם סגולה, וכל לב עקוב להכינה, ואוזן שומעת יפיק תבונה, כי כל אחד על פי מדתו וערכו ולפום דרגא דיליה יודע את אשר עליו לתקן לעת הזאת, ולקבל על עצמו שיפור במדותיו ותיקון במעשיו כדי לעורר רחמים עליונים, ולהתרחק מכל סיגים וכיעורים, ובדרכי הקדושה להיות גדורים.

וכל גדולי ישראל כבר צווחו ככרוכיא להזהיר ולהציל העם מגלי הזמן השוטפים וסוערים, להתרחק מכל שמץ פסול ולבער מקרבנו את הכלים המתועבים המושחתים והמשחיתים המפסידים הקדושה, כאשר רבים נתפסים בלא הרגש זעזוע ורעד לתועבות המכשירים האינטרנטי והפלאפונים ומכשירי האיפון למיניהם, המלאים שחץ ותועבה וכפירה נוראה ואיומה רח"ל, ושוטפים בשטף מים רבים במים הזידונים המקררים כל זיק רגשי קודש ומככים את שרשי האמונה וקדושתן של טהרת ישראל, עד שנופלים ונשקעים במצולות התהומות רח"ל, ובעוה"ר צרעת ממארת זו נגעה אל יסודות היהדות, ואחריתם מרה כלענה, כאשר נודע הדבר ונראה בעליל, ואבקש בלב נשבר ונדכה לכל אשר יראת ה' נוגעת בלבבו שיחוס ויחמול על נפשו ועל נפשות ביתו, ויסיר הנגע הזה מביתו, ולעשות משמרת, ומשמרת למשמרת, ובערת הרע מקרבך, להעביר גילולים מן הארץ, ולא ליתן למשחית לבלע את הקודש, והיה מחננו טהור אין פרץ ואין יוצאת ומום אין בך.

ומן הדברים הצריכים תיקון גדול הוא ענין הצניעות באתרא קדישא מירון, ואה"כ ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך, וכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה והשראת השכינה, ואשרי העם העומדים על משמרת הטהרה להגדיר גדרי הצניעות והשמירה, שלא לפרוץ ביסודי הדת השערה, והרחק מן הכיעור והדומה לו, ובגמ' (סוכה נב.) שאפילו בזמן הספד שאין יצה"ר שולט צריך הבדל ושמירה בין אנשים לנשים, מפני שסרסורי עבירה מטפשים ברוח שטות, ולא יועיל רוח נשברה להצילו מיצה"ר אם אין תיקון גדול, וכש"כ בזמן שמחה שהיצה"ר שולט בודאי צריך תיקון גדול, ואז יקויים בנו הפסוק כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחניך להצילך, במדה טובה מרובה, ובאתעדל"ת יאיר עלינו נורא אור שכינתו לנצחים, ולעת ערב יהיה אור להציאנו מגלותינו לרווחים, ויחון אותנו לפליטת עולמים, במדה טובה ישועה ורחמים.

והנה אירע כל זאת בפרשה זו שקורין בו הפסוק 'ונקדשתי בתוך בני ישראל', ומצוה זו של 'ונקדשתי' היא לקדש שמו ית' באמירת קדושה בכל יום, והיא גדולה מן התפלה, ועד שישראל לא מקדשים ואומרים קדושה מלמטה, אין המלאכים אומרים קדושה למעלה, ואז הם מליצים טוב על תפלות ישראל, וכתב מהר"ח ז"ל (שעה"כ דף לט.) שבעת אמירת קדושה צריך לכוין מ"ע שנצטוונו בפסוק ונקדשתי בתוך בני, ופרשוהו בזה"ק (אמור צג. ברע"מ) שנתחייבנו לקדש שמו ית' בסוד קדושת נקדישך ונעריצך, וז"ש בתוך בני ישראל, רמז בזה שצריך האדם לכוין בהמשיכו הקדושה העליונה אליו ית', שתמשך עליו בחי' הקדושה ההיא ג"כ, ויתקדש האדם מקדושתו ית' ע"כ. וכל הכונה הוא שיקדש כל אחד עצמו בקדושה זו, ויכוין להמשיך קדושה גם על עצמו ולשמור על הקדושה שלא תסתלק ממנו (כדאי"כ כ"ז בזה"ק בכ"מ).

ושורש הקדושה היא מסי"נ, כמו שפירש"י (שם בשם התו"כ) ונקדשתי בתוך בני - מסור עצמך וקדש שמי וכו', ונכלל בזה לשמור עד מאד על משמרת הקדושה והטהרה במחשבה דיבור ומעשה, ובכל עניני קדש עצמך במותר לך, וההתנזרות ופרישות

מחמדות ותאוות עוה"ז, ולקדש ש"ש ברבים, ואי' בצעט"ק (מהרה"ק הר"א מליזענסק זי"ע) שבכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה וכו' יהיה מהרהר במ"ע זו של ונקדשתי בתוך בני, וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים והוא בשביל קדושת הש"י שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש הש"י, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, עיי"ש.

ונכלל במצות 'ונקדשתי', להזהר מאד ב"מורא מקדש", להשגיח על קדושת המקום, ולקיים הדרת מלך מלכו של עולם, ושלא לשוח שום שיחה בטלה בביהכנ"ס, ומובא בספה"ק שזה עומד לרועץ בעיכוב התפלות, וכאילו דוחק רגלי השכינה, וכדאיתא בזוה"ק (תרומה קלא':) מאן דמשתעי בביהכ"נ במלין דחול ווי ליה דאחזי פרודא, ווי ליה דגרע מהימנותא, ווי ליה דלית ליה חולקא באלקא דישראל וכו'.

ומן החובה להזהר מלהכשל בד' הדברים שמרחיקים עצמם מקבלת פני שכינה, בשקרים, בחנופות, ליצנות ולה"ר השם ישמרנו מהם ומהמונם, כי המה חמורות שבחמורות, ועל זה נחרב בית שני, הגם שעסקו בתורה ובמצות וגמ"ח, רק מפני שנכשלו בשנאת חנם (יומא ט:), ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד ג' עבירות וכו', ועכאו"א להתחזק ביתר שאת להתרחק מכל אלו הכתות המדברים סרה ורכילות, ומרבים במחלוקת והלבנת פנים וכיו"ב, ובפרט להמנע עד מאד מלהמשך אחרי ביטולי הזמן, בשמיעת קווי החדשות למיניהם, המרבים ביטולים בהבל פטפוטי לשה"ר וכו', ופירוד לבבות ממחנות שונות שמטרתן פיזור הנפש להרבות סכסוכים ושטותים ושנאת חנם ה' ישמרנו, ובואו ונחשוב חשבוננו של עולם כמה זמנים יוצאים להבל וריק בביטול תורה שהיא כנגד כולם.

וכן יזהרו כאו"א להרבות שלום ואחדות וריעות ולראות מעלות חבריהם וכו' ולבטל הקנאה והשנאה והחמדה מבינינו, ורב שלום בנין, וזה אשר יעורר רחמים רבים שנוכה להמשיך עזר ופדות, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולות ישראל, ויומתקו הדינים מעל כל בית ישראל בכללות ובפרטות, ובשובה ונחת נושע.

*

ומחובת השעה לצאת לישע האלמנות והיתומים הרכים שיחיו ולהשתדל בכל עז להעמיד עבורם קרן ובסיס איתן שימצאו כדי מחית נפשם ודי סיפוקם, והיה מעשה הצדקה שלום, שנעשה שלום בין ישראל לאשב"ש כמארז"ל (ב"ב י'), ועי"ז יומתקו הרבה דינים מלמעלה ויתבטלו כל מרעין ופגעין ועקתין בישין משארית ישראל, וגדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, וכמשה"כ כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא וצדקתי להגלות אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה.

ובכן קדמנו פניך אדיר ונאור, כי עמך מקור חיים ובאורך נראה אור, הננו נושאים עין למרומים, ונפרשה כפים ונשפוך שיח אל שוכן שמים, תפן אלינו ברחמים, כי אתה הוא בעל הרחמים, וממעמקים קראתיך ה' אנה ה' הושע נא והושיעה נא אבינו אתה, מדת הרחמים עלינו התגלגלי, ולפני קונך תחנתינו הפילי, ובעד עמך רחמים שאלתי, כי כל לבב דוי וכל ראש לחלי, יה"ר מלפניך שומע קול בכיות, שתשים דמעתינו בנאדך להיות, ותצילנו מכל גזירות קשות ואכזריות, כי לך לבד עינינו תלויות, עשה למען שמך וסעוד וסמוך לבבות נדכאים ונשברים, הנבוכים ומצטערים בצער הגוף ונפש בתמרורים, לשמרם מכל בוקה ומבולקה, ולחלצם מכל צרה וצוקה, וה' יאמר די לצרות ויגדור פרצות עמו ישראל ברחמים, פדותינו יצמיח ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה, ויקויים בנו בבכי יבואו ובתחנונים אובילים, ושלח נא רגלי מבשר טוב משמיע ישועה לכנס"י המצפים לגאולה קרובה להוציאנו מאפילה לאורה, והשי"ת ירחם על פליטת עמו ישראל במהרה, וירפא כל לב ורוח נשברה, בישועתו ית"ש המאירה, אכ"ר.

המדבר בלב נשבר ונדכה משתתף בצערן של ישראל

(חי"ק)